

Hvad er interkulturelle kompetencer?
- *Og hvad kan vi bruge dem til?*

Hanne Tange
Kultur & Globale Studier, AAU

Interkulturel kompetence

Det som alle vil have,
og ingen ved hvad er 😊

Indhold

- Interkulturelle kompetencer – hvad handler det om?
- Hvorfor IKK og fremmedsprog?
- Hvad har interkulturalisten mod sprog?
- Hvor lærer vi interkulturelle kompetencer?

Interkulturelle kompetencer

- *Viden*: Hvad har vi af indsigt i 'vores' og 'deres' kulturer?
- *Holdninger*: Hvilke følelser og tanker er med, når vi møder hinanden?
- *Erfaringer*: Hvad er der i rygsækken af individuelle og kollektive oplevelser?
- *Personlighed*: Er der nogen der er 'fødte diplomater'?
- *Kontekst*: Tid, sted . . .

IKK og sprog

Som **international** koordinator, underviser i **engelsk** og kommende engelskvejleder finder jeg det ganske naturligt, at jeg har stor interesse i elevernes **interkulturelle kompetence**. Det er intet mindre end fantastisk at opleve og observere elever, der sprudler af engagement, imens de samarbejder med elever fra **udlandet**.
(Afgangsprojekt 2013, min markering)

Lidt baggrund

Trad. fokus i IKK: Nationalkultur

- Man skulle trænes i at 'begå sig' i udlandet, herunder mestre 'De Andres' sprog

M. Byram (e.g. 1997)

- Sprogundervisere har fokuseret for meget på 'De Andres' anderledeshed; sprog skal bruges til at udvikle 'interkulturel kompetence'

Det arrangerede ægteskab

En naturlig kobling mellem sprog og IKK?

- Faget interkulturel kommunikation er ofte en integreret del af sproguddannelserne
- Humaniora, og fremmedsprog i særdeleshed, sælges på 'interkulturel kompetence'
- Interkulturel pædagogik, et kerneelement i internationalisering, placeres på sprogcentre

Er det ikke godt nok?

Hvorfor det ikke er godt nok

For interkulturalister kan sammenkoblingen mellem sprog og IKK blive for automatisk

- Et fokus på sprog holder os fast i et relativt simpelt kulturbegreb, bundet op på nationer
- Sprog kan være en hæmsko; "dårligt engelsk" får os til at overse anden kommunikation
- Hvorfor tror vi, at sprogfolk kan undervise i kultur? Antropologer underviser ikke i sprog!

At lære interkulturelle kompetencer

Interkulturelle kompetencer

- *Viden*: Information om egen/anden kultur (bl.a. sprog, historie, traditioner)
- *Holdninger*: Perception og social kognition, fordomme, forforståelser osv.
- *Personlige egenskaber*: At lytte aktivt, tålmodighed, rummelighed, empati osv.
- *Erfaringer*: Egne, konkrete oplevelser og evnen til at reflektere på og lære af disse

IKK som erfaringsbaseret læring

Læring via erfaringer?

En konkret oplevelse kan være mange ting

- Noget som du eller de studerende selv har oplevet, og som skabte en undren
 - En kunstig situation, skabt i undervisning med det formål at få studerende til at undres
- F. eks. underviseren der klæder sig ud (virker kun i første time!)

Eksempel

- *Oplevelse*: Hun ser da godt nok mærkelig ud
- *Analyse*: Hvad er det der gør, hun ser mærkelig ud?
- *Generalisering*: Hvilke teorier kan forklare min oplevelse?
- *Eksperiment*: Hvordan tester jeg, at min forklaring holder?

IKK i klasseværelset?

Hvilke erfaringer er der at arbejde med?

- Mangfoldighed blandt vores danske studerende?
- Har vi adgang til internationale studerende?
(fysisk, virtuelt)
- Kan vi invitere 'Den Anden' ind i undervisningen?
- Kan vi sende et hold på etnografisk feltarbejde?
- Er der materiale (medier, internet), der kan være med til at udfordre folks kulturforståelse?

Konklusioner

- Interkulturel kompetence – et populært begreb med mange definitioner
- Generelt kan IKK handle om 1) viden, 2) holdninger, 3) erfaringer og 4) personlighed
- Ja – der kan arbejdes med IKK i sprogfag, men vær opmærksom på problemerne med det
- IKK kan udvikles igennem erfaringer og refleksion, men hvordan underviser vi i det?

Kilder

Ancker, M. 2013. *Effektiv tilgang til interkulturel kompetence*. Afgangprojekt. Downloaded fra <https://www.folkeskolen.dk/~2/7/8-marianne-vincent-ancker.pdf> [22. sept. 2015]

Byram, M. 1997. *Teaching and assessing intercultural communication competence*. Clevedon: Multilingual Matters.